

Kā lasot netikt apmānītam

10 padomi

FRSI INFORMATION
SOCIETY
DEVELOPMENT
FOUNDATION

POLITYKA
INSIGHT

01

Neļauj virsrakstiem sevi apmānīt

Viltus ziņas bieži vien tiek pasniegtas ar kļedzošiem virsrakstiem, lai tās ātrāk izplatītos.

02

Pievērs uzmanību teksta kvalitātei

Viltus ziņās, galvenokārt tajās, kas tiek veidotas automātiski, bieži vien ir redzamas gramatikas kļūdas vai neparasts formatējums.

03

Pārbaudi avotus

Vai informācija nāk no zināma avota? Ja kādu avotu nepazīsti, tad uzmet skatienu izdevēja ziņām, lai pārbaudītu, kurš par attiecīgo saturu ir atbildīgs un kas to ir finansējis.

04

Pārbaudi raksta autoru

Vai autors patiešām pārzina tēmu, par ko raksta? Ko un kur viņš vēl ir publicējis? Dažkārt autori izliekas par kādas jomas speciālistiem, kaut arī patiesībā tādi nav.

05

Pārbaudi norādītos datumus

Pārbaudi, vai ziņas patiešām ir aktuālas un attiecas uz pašreizējo situāciju.

06

Pārbaudi teksta saturu

Daudzas viltus ziņas atsaucas uz cienjamām institūcijām vai plaši pazīstamiem cilvēkiem, taču faktus sagroza vai izdomā.

07

Pārbaudi, vai tā nav reklāma

Vai tas ir tematisks raksts jeb vai rakstu varbūt ir sponsorējis kāds uzņēmums?

08

Pievērs uzmanību emocionāliem formulējumiem

Pievērs uzmanību, vai autors tikai informē par kādu notikumu jeb vai viņš pauž savu personīgo attieksmi.

09

Izvērtē pats sevi

Mūsu atmiņa un spriešanas spējas nav nekļūdīgas. Konkrēti formulējumi, saturs un prezentācijas formas iedarbojas tā, ka kāda informācija mums šķiet ticamāka par citu.

10

Izmanto vairākus ziņu avotus

Pēc iespējas centies izmantot vairāk informācijas avotu ar atšķirīgu skatījumu.